Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

Basisschool Voorweg

Plaats	:	Heemstede
BRIN nummer	:	11HC|C1
Onderzoeksnummer	:	286328
Datum onderzoek	:	15 januari 2016
Datum vaststelling	:	26 februari 2016

INHOUDSOPGAVE

1 SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN 5
2 TOELICHTING OP DE OORDELEN 6
3 REACTIE VAN HET BESTUUR 9
4 OPZET VAN HET ONDERZOEK 10
BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTEN 11
BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE 15

1 SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN

De Voorwegschool heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

- De eindopbrengsten op de school zijn stabiel en liggen boven het landelijk gemiddelde.
- Het aanbod voldoet aan de kerndoelen, maar is nog niet volledig afgestemd op de kenmerken van de leerlingenpopulatie.
- Het didactisch handelen op de school is in orde.
- Leerlingen kunnen meer betrokken worden bij hun eigen ontwikkeling.
- Het schoolklimaat is veilig en stimulerend.
- De directie heeft de kwaliteit en mogelijke verbeterpunten goed in beeld.
- Het team is actief betrokken bij het verbeteren van de kwaliteit.

2 TOELICHTING OP DE OORDELEN

2.1 Kwaliteitsoordelen op de onderzochte standaarden

Hieronder staan de kwaliteitsoordelen op de standaarden per kwaliteitsgebied en een toelichting daarop. De score geeft aan in welke mate de betreffende standaard is gerealiseerd. Bijlage 1 geeft de portretten weer die bij de standaarden horen.

Legenda:
1. zeer zwak
2. zwak
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen

Onderwijsresultaten		**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
1.1	Resultaten			•		

Bezien over de afgelopen drie jaar laten de eindresultaten op de Voorwegschool een stabiel beeld zien. De resultaten liggen steevast boven het landelijk gemiddelde en in 2015 zelfs boven de bovengrens die de inspectie hanteert. De school heeft de kenmerken van de leerlingenpopulatie in beeld gebracht en een ambitieus doel voor de te behalen resultaten gesteld. De eindopbrengsten van de school zijn passend bij de leerlingenpopulatie en het gestelde doel.
Hoewel de school haar resultaten analyseert, zou zij dit op schoolniveau breder en diepgaander (aan de hand van de eigen doelen) kunnen doen. Dit geeft de directie nog meer inzicht in de sterke kanten van de school en in mogelijke aandachtspunten.

Onderwijsproces		**1**	**2**	**3**	**4**
2.1	Aanbod			•	
2.2	Zicht op ontwikkeling			•	
2.3	Didactisch handelen			•	
2.4	Ondersteuning			•	

Het aanbod voldoet aan de kerndoelen, maar is nog niet volledig afgestemd op de kenmerken van de leerlingenpopulatie. Dit geldt bijvoorbeeld voor het

kleuteronderwijs, het onderwijs aan meerbegaafde leerlingen en de gevarieerdheid van het leerstofaanbod.
Het didactisch handelen is in orde. De leerkrachten geven op een aansprekende manier les, maar zouden vaker het doel van de les mogen benoemen.
De leerkrachten hanteren een gestructureerd klassenmanagement en de leerlingen tonen zich erg taakgericht. Tijdens de lesbezoeken was te zien dat de school werkt met vormen van samenwerken(d leren). Toch kunnen de leraren de leerlingen meer en actiever bij de les betrekken door hen eigenaar te maken van hun eigen leerproces.
De ondersteuningsbehoeften van de leerlingen zijn vastgelegd in diverse documenten. De uitdaging voor de school is het samenbrengen en verbinden van deze gegevens, zodat de ondersteuning nog gerichter kan plaatsvinden.

Schoolklimaat en veiligheid		**1**	**2**	**3**	**4**
3.1	Schoolklimaat				•
3.2	Veiligheid				•

De school kent een sterke focus op persoonlijke ontwikkeling. Dit geldt zowel voor de directeur richting de leerkrachten als voor de leerkrachten richting de leerlingen. De leerkrachten hebben hoge verwachtingen van de leerlingen en spreken deze ook naar hen uit. De sfeer in de groepen is prettig en respectvol. Leerkrachten hebben diverse methodieken tot hun beschikking om leerlingen gewenst gedrag aan te leren.
Hoe de school incidenten voorkomt en afhandelt staat beschreven in een veiligheidshandboek. Hierin is ook een pestprotocol opgenomen. Indien zich onverhoopt toch een incident voordoet dan handelen de leerkrachten dat snel af, aldus de leerlingen. De leerlingen en de ouders ervaren de school dan ook als veilig.
Of leerlingen zich daadwerkelijk ook veilig voelen, meet de school jaarlijks via een zogenaamde 'Thermometer'. Ook onder ouders en leerkrachten vinden tweejaarlijks metingen over dit onderwerp plaats.
Het volgen van de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen gebeurt nog niet systematisch. De school heeft hier onlangs een instrument voor gekozen en start hiermee over een paar maanden.

Kwaliteitszorg en ambitie		**1**	**2**	**3**	**4**
4.1	Evaluatie en verbetering				•
4.2	Kwaliteitscultuur				•
4.3	Verantwoording en dialoog				•

De directie heeft de kwaliteit van haar school goed in beeld en stuurt dit, volgens de leerkrachten, op een prettige en duidelijke manier aan. Het team is enthousiast en betrokken bij de schoolontwikkeling. Zo zijn er diverse specialisten in de school en veel teamleden volgen scholing om hun deskundigheid nog verder te vergroten.
De kwaliteitszorg op de school kenmerkt zich door een cyclisch proces. Hierbij wordt gebruikt gemaakt van een instrument, tevredenheidspeilingen en ook is er onlangs een audit door een externe instantie gehouden. Kenmerkend is dat de school openstaat voor feedback en deze feedback ook gebruikt om de kwaliteit van de school de verbeteren. Diverse belanghebbenden zoals het voortgezet onderwijs en de consulent van het samenwerkingsverband worden hier actief op bevraagd. Ouders spelen hierbij ook een belangrijke rol. Zo worden zij gevraagd om deel te nemen aan klankbordgroepen en komen een aantal speerpunten uit het jaarplan vanuit de ouders.
Het betrekken van leerlingen bij de kwaliteitsontwikkeling is een ontwikkelkans voor de school. De leerlingenraad binnen de school functioneert nog niet geheel naar wens van de directie.

2.2 Oordelen over naleving

De inspectie concludeert dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

3 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op de Voorwegschool.
Daarnaast heeft de inspectie de school en het bestuur gevraagd haar eigen kwaliteit te beoordelen en dat samen met de oordelen van de inspectie te vertalen naar de ontwikkelingsrichting van de school.

Hieronder geeft het bestuur haar reactie:

Het bestuur van Stopoz herkent zich in het oordeel van de inspecteur. De kwaliteit van het onderwijs op de Voorwegschool (onderwijsresultaten en onderwijsproces) is op orde en op onderdelen zijn er verbeteringen mogelijk. De school is veilig (schoolklimaat en veiligheid) en de kwaliteitszorg en de kwaliteitscultuur is goed.

De ambitie voor de school is het verder ontwikkelen van uitdagend onderwijs. Stopoz stelt hierin ambitieuze doelen voor haar scholen. Naast het behalen van de wettelijke eisen staat het breder en diepgaand ontwikkelen van de talenten van leerlingen centraal (o.a. met behulp van externe organisaties/instellingen) en het versterken van de persoonsvorming van de leerling (focus op individuele ontwikkeling en samenleving). Het vormgeven van een rijke leeromgeving, zonder dat het reguliere programma in de knel komt.

Bij de Voorwegschool is de basis op orde en heeft de directeur en het team ambitie genoeg om een nieuwe uitdaging te realiseren. De verantwoordelijkheid van het bestuur is stimuleren, faciliteren en borgen. Het uitgangspunt is samen leren met alle Stopoz scholen en per school bewuste keuzes maken. Het ontwikkelen van nieuwe initiatieven worden in het kader van het nieuwe Strategische Beleidsplan 2016-2020 verder vormgegeven.

4 OPZET VAN HET ONDERZOEK

Volgens de wet moeten alle scholen eens in de vier jaar door de inspectie worden bezocht. Vanaf januari 2015 krijgen alle scholen die daarvoor in aanmerking komen, een onderzoek met het nieuwe conceptwaarderingskader. Zo ook de Voorwegschool.

Op 15 januari 2016 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: directie, intern begeleider(s), leraren, ouders en leerlingen;
- observaties van de onderwijspraktijk in een aantal groepen. Deze observaties hebben wij samen met observanten van de school uitgevoerd.

Aan het eind van de onderzoeksdag hebben we een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, de intern begeleiders en enkele leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken, zie bijlage 2 en de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTEN

KWALITEITSGEBIED 1: ONDERWIJSRESULTATEN

STANDAARD 1.1: COGNITIEVE EINDRESULTATEN
De leerlingen behalen cognitieve eindresultaten die gezien kenmerken en beginniveau van de leerlingen ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.

De leerlingen behalen eindresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde (minimum)norm. De doelen voor cognitieve leerresultaten die de school stelt, passen bij de kenmerken van haar leerlingen en de maatschappelijke verwachtingen. De school laat zien dat de doelen gerealiseerd worden. Daarbij beperkt de school zich niet tot Nederlandse taal en rekenen.

KWALITEITSGEBIED 2: ONDERWIJSPROCES
STANDAARD 2.1: AANBOD
Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

De leraren bieden een breed, eigentijds en op de kerndoelen gebaseerd aanbod. Binnen de kaders van de wet maken zij keuzes in het aanbod, waardoor zij deze afstemmen op de onderwijsbehoeften die kenmerkend zijn voor de leerlingenpopulatie. De school heeft bovendien een aanbod voor de referentieniveaus taal en rekenen dat past bij het niveau van alle leerlingen. De leraren hanteren leermiddelen die afgestemd zijn op de ontwikkelingsfase van de leerlingen. Het aanbod sluit aan op het niveau van de leerlingen bij binnenkomst van de school en bereidt hen voor op het aanbod bij de start van het vervolgonderwijs. Daar tussenin verdelen de leraren de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen. Het aanbod draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

STANDAARD 2.2: ZICHT OP ONTWIKKELING
De leraren volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven.

De leraren verzamelen voortdurend systematische informatie over de ontwikkeling van hun leerlingen. Zij gaan regelmatig na in welke mate de leerlingen profiteren van het geboden onderwijs en hoe de ontwikkeling van leerlingen verloopt ten opzichte van henzelf en van leeftijdgenoten. Wanneer leerlingen niet genoeg lijken te profiteren gaat de school na waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. De leraren

gebruiken al deze informatie vervolgens om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen leerlingen als individuele leerlingen. Ze gebruiken daarbij een cyclische aanpak.

STANDAARD 2.3: DIDACTISCH HANDELEN
Het didactisch handelen van de leraren stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van de informatie die zij over de leerlingen hebben en stimuleren een brede ontwikkeling. Het team handelt op basis van een samenhangend en consistent pedagogisch-didactisch concept.
De leraren zorgen voor effectieve instructies: aansprekend, doelmatig en interactief. Ze geven blijk van hoge verwachtingen en reageren positief op de inbreng van leerlingen waardoor deze zich ondersteund en uitgedaagd voelen. Bij de instructies en opdrachten gebruiken de leraren passende vakdidactische principes en werkvormen. Ook zorgen zij ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het beoogde eindniveau. Zij stemmen de instructies en opdrachten af op de behoeften van groepen en individuele leerlingen, zodat alle leerlingen actief, gemotiveerd en betrokken zijn en de voor hen beschikbare tijd effectief besteden. Tijdens de (leer)activiteiten gaan de leraren na of de leerlingen de leerstof en de opdrachten begrijpen. Daarbij geven de leraren de leerlingen directe en individuele feedback op hun werken en leren.

STANDAARD 2.4: ONDERSTEUNING
Leerlingen die dat nodig hebben ontvangen extra aanbod, en ondersteuning.

De school heeft voor leerlingen met bijzondere ondersteuningsbehoeften interventies gepland. Deze interventies zijn gericht op het (ontwikkelings)perspectief van de leerling. Voor de leerlingen die structureel een onderwijsaanbod krijgen op een ander niveau dan de leeftijdsgroep of extra bekostigd worden vanuit het samenwerkingsverband, stelt de school een (ontwikkelings)perspectief op. De school evalueert regelmatig of de extra ondersteuning het gewenste effect heeft en stelt de interventies zo nodig bij.

KWALITEITSGEBIED 3: SCHOOLKLIMAAT EN VEILIGHEID

STANDAARD 3.1: SCHOOLKLIMAAT
De school kent een ambitieus en stimulerend klimaat.

De schoolleiding en de leraren creëren een stimulerend en ambitieus pedagogisch klimaat. Er zijn duidelijke regels en een voorspelbaar en betrouwbaar positief klimaat waarin afspraken nagekomen worden. Schoolleiding en leraren kennen een focus op persoonlijke ontwikkeling en leren, waarin alle leerlingen gezien worden en zich betrokken voelen bij de schoolgemeenschap. Het schoolklimaat is ondersteunend voor de cognitieve en sociale ontwikkeling.

STANDAARD 3.2: VEILIGHEID
Schoolleiding en leraren waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leraren.

Schoolleiding en leraren waarborgen de veiligheid van de school en zijn omgeving voor alle leerlingen en het personeel. Leerlingen, leraren, schoolleiding en overig personeel gaan respectvol en betrokken met elkaar om. De leraren leren leerlingen sociale vaardigheden aan en tonen voorbeeldgedrag. Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op. De school heeft daarvoor een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. Het beleid voorziet ook in een regelmatige meting van de veiligheidsbeleving van de leerlingen, en het personeel. De school heeft een vertrouwenspersoon. Alle betrokkenen kennen dit beleid.

KWALITEITSGEBIED 4: KWALITEITSZORG EN AMBITIE

STANDAARD 4.1: EVALUATIE EN VERBETERING
De school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan systematisch haar onderwijs.

De school weet, rekening houdend met haar maatschappelijke opdracht en kenmerken van de leerlingenpopulatie, waarin zij zich wil onderscheiden, c.q. profileren, en heeft daaruit toetsbare doelen afgeleid voor de korte en middellange termijn. De kwaliteitszorg heeft in elk geval betrekking op de resultaten, het onderwijsproces waaronder het aanbod, het schoolklimaat en de veiligheid. De schoolleiding en de leraren beoordelen systematisch maatregelen en instrumenten om te waarborgen dat het personeel zijn bekwaamheid heeft en onderhoudt. De school betrekt onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden bij deze beoordeling en analyseert de relatie van de resultaten met de financiële voorzieningen en wettelijke vereisten. De evaluaties leiden tot toegankelijke

managementinformatie. Waar nodig voert de school planmatig verbeteringen door die voldoende ambitieus zijn en aansluiten bij de evaluaties.

STANDAARD 4.2: KWALITEITSCULTUUR
De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.

Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren is breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Het bestuur en de schoolleiding vertonen onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.
De schoolleiding en de leraren werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Leraren en andere betrokkenen bij de school werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de onderwijskwaliteit en op de ontwikkeling van de leerlingen. De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen.

STANDAARD 4.3: VERANTWOORDING EN DIALOOG
De school legt toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over ambities, doelen en resultaten en voert daarover actief een dialoog met haar omgeving.

De school betrekt interne en externe belanghebbenden bij de ontwikkeling van haar beleid, bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt. Ze vraagt van deze belanghebbenden een actieve bijdrage in het realiseren van haar ambities en doelen en spreekt hen daarop aan. Daarnaast staat de school open voor wensen en voorstellen van interne en externe belanghebbenden en verwerkt deze. De school verantwoordt zich over de resultaten op een voor de belanghebbenden toegankelijke en heldere wijze.

BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE

Onderwijsinspectie vernieuwt het toezicht
De Inspectie van het Onderwijs vernieuwt de komende jaren het onderwijstoezicht: meer maatwerk, meer ruimte voor voldoende presterende scholen, en sterker gericht op verdere ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs. Scholen, besturen en leraren hebben - en nemen - zelf de verantwoordelijkheid om op hun eigen wijze het onderwijs te bieden dat het beste uit leerlingen en studenten haalt. Met het vernieuwde toezicht wil de inspectie nog sterker die eigen verantwoordelijkheid stimuleren.

- **Basiskwaliteit is in orde, geheel moet beter** - De afgelopen decennia hebben we veel energie gestoken in het opsporen van minder presterende scholen en opleidingen en het samen met hen ervoor zorgen dat ze weer verbeterden. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen: het aantal scholen dat zwak of zeer zwak is, is flink afgenomen. De basiskwaliteit is dus steeds vaker in orde. Maar tegelijk zien we dat het Nederlandse onderwijs over het geheel beter kan en moet. Met vernieuwd toezicht wil de onderwijsinspectie daar aan bijdragen.
- **Proces: samen de vernieuwing ontwikkelen** - Op weg naar vernieuwd toezicht gaan we niet alleen op pad. Het is een open proces van gezamenlijk ontwerpen met scholen en besturen, bestuurlijke partners, OCW, de politiek.
- **Instellingen eigen verantwoordelijkheid, de inspectie stimuleert** - Besturen, schoolleiders en niet in de laatste plaats de leraren dragen - en nemen - verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs. En voor de eigen manier waarop zij het onderwijs invullen om het beste uit leerlingen en studenten te halen. De inspectie stimuleert de instellingen in het nemen van die eigen verantwoordelijkheid en we sluiten daar in ons toezicht bij aan.
- **Verdere kwaliteitsverbetering** - De kern van het nieuwe toezicht is dat we ook scholen en besturen boven de ondergrens gaan stimuleren tot verdere kwaliteitsverbetering voor hun leerlingen en studenten. We ondersteunen daarvoor de scholen en hun besturen in hun ambities en verbetervermogen. Scholen kunnen daarom straks het oordeel ‘voldoende’ of ‘goed' krijgen. De inspectie houdt overigens onverminderd aandacht voor risico’s.
- **Totaalbeeld** - We geven een oordeel op basis van het totaalbeeld, een oordeel dat rekening houdt met het specifieke karakter van elke school en dat ondersteund wordt met toetsbare gegevens.

- **Aansluiten bij kwaliteitszorg besturen en scholen** - Besturen en schoolleiders nemen steeds meer verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun scholen en opleidingen. Met alle besturen gaat de Inspectie van het Onderwijs regelmatig de kwaliteit van de scholen en de kwaliteitszorg van het bestuur bespreken, mede aan de hand van de informatie van de school of het bestuur zelf. We zoeken de dialoog met deze besturen, schoolleiders en leraren over wat hen beweegt, hoe ze er voor staan en waar ontwikkelingskansen liggen.
- **Leraar centraal** - Cruciaal in het toezicht is de aandacht voor de centrale positie van de leraar en de professionalisering. Met het toezicht willen we schoolleiders en besturen stimuleren om de leraar optimaal in staat te stellen zich te ontwikkelen. Leraren zijn met elkaar immers doorslaggevend voor de kwaliteit van het onderwijs en voor de verdere verbetering daarvan. Leraren moeten zich (weer) eigenaar voelen van het onderwijs dat in hun school geboden wordt en de inspectie wil dit graag stimuleren.